

Když chcete vědět, že žijete

Stavět sruby příliš neodpovídá tuzemské tradici. Přesto u nás lidí, kteří si místo klasických domů pořizují domy sroubené z klád, neustále přibývá. Důvody se přitom zdají být více než zřejmé – určitý druh návratu k přírodě na straně jedné, na straně druhé pak skvělé užité vlastnosti; vedou mimo jiné i k nemalým úsporám energií.

Připravila: Ivana Hudcová, foto: Štěpán Lufanský

„Když jsi nemocný, přestěhuj se na vesnici, a když ti ani to nepomůže, postav si dřevěný dům,“ cituje Jitka Mikulášková slova z knížky Jak se staví sruby. Byl to ovšem její muž Bronislav, kdo do rodiny vnesl tenhle druh nadšení. Přivezl si je z Ameriky, kde nějaký čas žil, pracoval v lese a bydlel ve srubu. Jeho žena taky hned upozorňuje. „Musí na to ovšem být místo.“ Protože například srub na náměstí ve Znojmě (a jeden tam skutečně stojí) vypadá dost kuriózně. Mikuláškoví ovšem nechali svůj srub zbudovat na kopci na okraji Znojma. Pohled z oken do malebné krajiny pranic netuší o městě za zády, u domu velká zahrada, vlastní vinohrad... A taky kvanta pozitivní energie.

Plasty tady nehledejte

Pozitivní energie, feng šuej, přírodní materiály, věci šetrné vůči životnímu prostředí – tahle a další slova ze stejného ranku jsou vůbec častá při povídání s paní domu Jitkou. A jejich společné obydlí je důkazem, že nejde pouze o slova. Museli byste otevřít lednici v kuchyni, abyste narazili na kousek plastu... Neznamena to přitom, že by tu vše bylo nutně jenom ze dřeva. Třeba vnitřní sрубové příčky Mikuláškoví zrušili a nahradili slaměnými deskami na speciálních konstrukcích. „Slaměnou technologii“ využili také při izolaci střešních podhledů a podlah v patře; sehrálo to i roli zvukové izolace. Každému detailu věnovali spoustu pozornosti, ale i námahy. Ukázalo se třeba, že dnes už vůbec není snadné najít firmu, která by vyrobila kuchyň ze dřeva, a taky za rozumnou cenu. Problém rovněž byl vybrat

takovou dřevěnou podlahu, aby nevrzala a aby mezi prkny časem nevznikaly mezery, v nichž se usazuje špína. Nakonec objevili cosi jako plovoucí podlahu ze dřeva... Také na zahradě narazíte u Mikulášků na zajímavá řešení. Výborný byl nápad zužitkovat vodu z vlastní čističky, kterou museli zbudovat, protože tady na kopci nemají kanalizace. Vyčištěnou vodu nevypouštějí, ale jímají do nádrže v zemi; hodí se při zalévání zahrady a hlavně vinohradu.

Dům šetrný k přírodě

Zbudovat dům šetrný k přírodě a k energiím, takové byly od počátku představy Mikuláškových. Že se rozhodli vytápět obě patra krbem, však mělo ještě jeden důvod – neobyčejně příjemný charakter tepla, jakého lze sotva docílit jiným způsobem. Ten správný krb objevil pan Mikulášek u kamaráda, rovněž majitele srubu. „Plameny v něm dřevo jen tak olizovaly,“ snaží se popsat své tehdejší okouzlení. I on si tedy pořídil stejnou krbovou vložku od firmy Dragon. A ačkoli sám je s krbem nanejvýš spokojený, protože jím za pouhých šestnáct tisíc ročně bez problémů vytopil dvoupatrový dům, při návštěvě Martina Čejky z Dragonu, z něhož se časem stal i jeho kamarád, se chvilky nedočkal. Tomu nejvíce vadil příliš velký tah v komíně. Prý „vytáhne sekundár,“ tedy naruší tzv. sekundární spalování.

Snižuje to výkon o desítky procent! Je přitom pravda, že plameny v krbu u Mikuláškových dřevo „jen tak neolizovaly“, jak by měly, ale mírně plápolaly. „Chce to klapku do komína a suché dříví,“ nespokojeně začal Martin Čejka vypočítávat nedostatky. „A vynášíš popel? Tak teď ho tři týdny nevynášej! Popel bude dál prohořívát a ubývat...“

Sekundární spalování

Kanadské krby a krbové vložky, protože právě takovou si Mikuláškoví pořídili, jsou vůbec zajímavé. Zatímco obyčejný otevřený krb má účinnost asi dvacet procent a zbytek tepla vyletí komínem, ty kanadské vykazují účinnost i více než čtyřnásobnou! Zdůvodnění? Tzv. sekundární spalování. Při primárním spalování totiž vznikají horké zbytkové plyny, které v běžném krbu unikají bez →

užitku komínem. Naproti tomu již zmíněný „sekundár“ dokáže, aby tyto plyny dál hořely a vydaly další energii. Není přítom náhoda, že právě Kanaďané jsou v tomto mistři a mají příslušnou technologii tak skvěle propracovanou. Jejich normy totiž jiné krbý než ty se „sekundárem“ nepřipouštějí. Matoucí je, že sekundární spalování deklaruje i u nás ne jeden výrobce, mnohdy to však nebývá pravda. I poučený laik přítom může snadno poznat, zda má před sebou krb či kamna se sekundárním spalováním – nenajde v nich rošt. Vzduch potřebný pro hoření do nich proudí tryskami umístěnými v horním prostoru topeniště, kde je na první pohled vidět jasný modrý plamen. Veškeré hoření se děje v topeništi a oddělená druhá komora slouží k dohoření a vychlazení spalin.

Příkládání dvakrát denně?

Nejlépe se však ony rozdílů rozpoznají během provozu. Tak třeba sklo dvířek

Žádný „život na knoflík“

„Vidíte, nemusí tu být žádné topení,“ otevře před námi Bronislav Mikulášek dveře do jedné z ložnic v patře. Aby i tady bylo teplo, o to se stará rozvod, vedoucí z mezipláště krbu sem do zdi; jeho vyústění kryje malá mřížka. Klička na stěně v jejím sousedství pak slouží k regulaci tepla; stačí jí otočit... Vlastně jen kvůli dětem, které lze sotva uhlídat, aby po domě neběhaly bosky, nechali ve vydlážděné části srubu (v koupelně a na chodbách) zbudovat i podlahové topení. Někomu vy možná vadilo, že – jakkoli nenáročná – je vytápění celého domu krbem přece jen složitější, než topit například elektrickou anebo plynem. Tohle o Mikuláškových rozhodně neplatí. Jak říká paní Jitka: „Dříve jsme bydleli v bytě, kde bylo všechno na knoflík. Takhle víme, že žijeme.“

kanadských krbů není zakouřené. Funguje tu totiž oplach horkým vzduchem. Proto kdybyste na chvíli ucpali větrací průduchy v plášti a sklo by tím pádem zčernalo, stačí zas přívod vzduchu obnovit a horký vzduch černotu sám očistí, vlastně ji spálí. Navíc – ať topíte sebevíc, o madlo se nespálíte; má teplotu okolí. Neuvěřitelná je úspora paliva: 40 % oproti běžnému spalování! Příkládat pak stačí jednou za 6 až 16 hodin v závislosti na komínovém tahu (příliš velký není žádoucí) na typu a velikosti kamen a jakosti dřeva. Denní dávku dřeva je proto dobré složit u kamen a tak ho dosušit. Další skvělá zpráva je, že popel se při stálém provozu vynáší pouze jednou, nejvýše dvakrát do měsíce. Každý uhlík, který byste předčasně vyhrabali, totiž představuje dávku tepla, o které se tím připravíte. Popel, coby dobrý izolant, navíc udrží uhlíky déle žhnoucí. Dokonalé spalování a vysoké teploty zajistí, že popela je skutečně minimum.

